

УДК 811.111'276.6'373:[378.147.011.2:61-051

## КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

**Олександр Науменко**, член-кореспондент НАМН та НАПН України, доктор медичних наук, професор, Національний медичний університет імені О. О. Богомольця.

ORCID: 0000-0002-9001-7580

E-mail: naumenko16@ukr.net

**Людмила Мусієнко**, викладач кафедри мовної підготовки, Національний медичний університет імені О. О. Богомольця.

ORCID: 0009-0003-8663-7044

E-mail: milkads77@gmail.com

*У статті проаналізовано наукові підходи до відбору лексичного матеріалу. Охарактеризовано сутність, склад, кількісні та якісні параметри лексичного мінімуму. Для досягнення мети були використані теоретичні та емпіричні методи дослідження. Одиницею відбору лексичного мінімуму визначено слово, словосполучення з фіксованим складом, мовленнєві кліше. З'ясовано критерії відбору лексичного матеріалу для укладання словника-мінімуму майбутніх лікарів, що сприятиме розвитку їхньої англomовної лексичної компетентності.*

**Ключові слова:** відбір лексичного матеріалу; одиниці відбору; критерії відбору; словник-мінімум; професійна лексика; майбутні лікарі; англійська мова за професійним спрямуванням; англomовна лексична компетентність.

## CRITERIA FOR SELECTING LEXICAL MATERIAL TO DEVELOP ENGLISH LEXICAL COMPETENCE OF FUTURE DOCTORS

**Oleksandr Naumenko**, Corresponding Member of the NAMS and NAPS of Ukraine, Doctor of Medical Sciences, Professor, Bogomolets National Medical University.

ORCID: 0000-0002-9001-7580

E-mail: naumenko16@ukr.net

**Liudmyla Musiienko**, Lecturer at the Department of Language Studies, Bogomolets National Medical University.

ORCID: 0009-0003-8663-7044

E-mail: milkads77@gmail.com

*Medicine is fundamentally based on human interaction and requires well-developed communication skills. Effective professional communication is impossible without a developed foreign language communicative competence, which depends on knowledge of English medical terminology and the ability to apply it effectively in professional practice. Given the vast scope of medical vocabulary and the limited time allocated to English for Specific Purposes (ESP) courses in higher education institutions, it is essential to optimize the selection of lexical material necessary for future doctors. The purpose of this study is to analyze scholarly approaches to the selection of lexical material and to*

*determine criteria for forming a vocabulary minimum essential for developing English lexical competence in future medical professionals. Methods. The research employs both theoretical and empirical methods to achieve its objectives. Results. The selection units for the lexical minimum include individual words, fixed phrases, and speech clichés. The selection of lexical units is based on the communication domains and situations typical for the medical profession, within which the speech intentions characteristic of a doctor's professional activity are realized. Applying these criteria allows for the identification of key lexical items that will enable medical students to effectively perform profession-specific communication at different stages of their education. The selected vocabulary serves as the foundation for developing targeted training exercises to enhance students' lexical skills in speaking, reading, listening, and writing. Furthermore, it provides a structured framework for monitoring and assessing the level of English lexical competence among medical students.*

**Keywords:** selection of lexical material; selection units; selection criteria; vocabulary minimum; professional lexis; future doctors; English for Specific Purposes (ESP); English lexical competence.

Медицина, як і будь-яка професія, що пов'язана зі взаємодією між людьми, базується на навичках комунікації. Як слушно зауважує О. Чабан, «можна бути суперфахівцем, володіти унікальними техніками медичних маніпуляцій, можна напам'ять знати клінічні настанови й протоколи, можна щоденно удосконалювати свою фаховість і мистецтво лікування, але все це стає неефективним, якщо лікар не зможе донести свої знання й уміння до пацієнта і не зробить його повноцінним учасником його ж лікування» [2, с. 6]. Сучасні процеси глобалізації та інтеграції України до світового освітнього й професійного простору відкривають перед медичними працівниками унікальні можливості для обміну досвідом із зарубіжними колегами, самореалізації та розвитку. Водночас повноцінне фахове спілкування неможливе без сформованої іншомовної комунікативної компетентності, основою якої є знання англomовної медичної термінології та вміння ефективно застосовувати їх у професійній діяльності.

Коректне використання спеціалізованої лексики сприяє порозумінню між учасниками комунікації, ефективному розв'язанню професійних завдань і подоланню комунікативних бар'єрів у міжкультурному просторі.

Формування англomовного професійно орієнтованого лексичного запасу, достатнього для вільного та продуктивного оперування ним у майбутній фаховій сфері, розпочинається в стінах закладу вищої освіти на заняттях з дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням». У межах курсу студенти опановують загальномедичну та вузькоспеціалізовану термінологію, терміни фармацевтичного спрямування, загальновживану лексику, що вживається для позначення абстрактних понять, різних аспектів залучення людини до сфери медицини, лексику жанрів наукового, ділового стилів. При цьому лексична одиниця вивчається в лексико-семантичному, граматичному, словотвірному та синтаксичному аспектах. Разом із цим, здобувачі засвоюють правила оперування лексичними та граматичними структурами в побудові висловлювань.

Оскільки медицина є складною підсистемою галузі «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» й охоплює широкий спектр спеціалізованих напрямів, медична термінологія відображає особливості кожного із них та вирізняється великим обсягом лексичних одиниць. Зважаючи на масштабність лексики сфери медицини та обмеженість часових рамок на вивчення курсу англійської фахової мови в закладах вищої освіти, закономірно виникає потреба мінімізації навчального матеріалу, що

підлягає обов'язковому вивченню майбутніми лікарями. Відібраний матеріал слугує основою для розробки тренувальних вправ для формування в студентів-медиків лексичних навичок говоріння, читання, аудіювання та письма. Крім того, він забезпечує можливість контролю та оцінювання рівня сформованості англомовної лексичної компетентності. Цим обумовлюється актуальність даного дослідження.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій** свідчить про значний досвід, накопичений у методиці викладання іноземних мов щодо навчання англомовної медичної лексики здобувачів вищої освіти. Зокрема, питанням ефективних технологій засвоєння фахового лексичного матеріалу присвячені праці О.°Науменка [13], Т.°Вайнагій [1], С. Білобрам та ін. Науковиці С. Ніколаєва, Л. Філіпова досліджували принципи відбору автентичних текстів як природнього джерела функціонування спеціальної лексики. Л. Бірецька, Т. Вайнагій, О. Румянцева, Л. Русалкіна та інші вчені зосередили увагу на критеріях відбору словника-мінімуму як ключового компоненту змісту навчання майбутніх лікарів англійської мови професійного спрямування.

Попри значний інтерес науковців до окресленої теми, процес відбору термінологічного матеріалу не може бути остаточно завершеним. Вчені [7, с. 99] слушно зауважують: «досягнувши певного рівня у формуванні відповідної бази термінів, правил і закономірностей їхнього творення та вживання, прогрес науки дає поштовх для виникнення нових термінів, відмирання застарілих, надання останнім нового змісту». Будь-які зміни в науці закономірно відображаються в навчальному фаховому матеріалі. Як наслідок, переглядаються навчальні програми, унормовується й модернізується словник-мінімум, що підлягає засвоєнню студентами-медиками для реалізації комунікативної мети.

**Метою статті** є аналіз підходів науковців до відбору лексичного матеріалу та визначення критеріїв формування словника-мінімуму для розвитку англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів.

Під поняттям «лексичний мінімум» розуміємо визначений обсяг лексичних одиниць, необхідний для засвоєння на певному етапі вивчення англійської фахової мови. Він «репрезентує кількісно найменшу сукупність елементів, їх властивостей, а також правил функціонування, які у поєднанні з іншими аспектами мови (граматикою, фонетикою, стилістикою тощо) утворюють зменшений у масштабах аналог мови, який дає змогу (хоча й обмежену) до виконання комунікативних функцій, властивих для мови чи її різновиду» [8, с. 99].

До складу лексичного мінімуму входить активний, пасивний та потенційний словники. Активний словник містить лексичні одиниці, які індивід постійно використовує в мовленнєвій діяльності (продуктивне мовлення) в межах певної комунікативної теми. Лексичні одиниці, що входять до складу пасивного та потенційного словників, переважно використовуються в рецептивному мовленні. При цьому, пасивний словник включає лексичні одиниці, які індивід здатен розпізнати та семантизувати у процесі читання або аудіювання. Натомість, слова, значення яких можна визначити за контекстом, за подібністю до рідної та латинської мови або завдяки аналізу словотворчих елементів тощо, формують потенційний словник.

Враховуючи мету відбору лексичного мінімуму, а саме: визначити дозовану кількість лексичних одиниць, яку студенти-медики мають засвоїти у процесі вивчення дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» у межах відведеного на

одне заняття, тему, змістовий модуль часу, доцільно окреслити як кількісні, так і якісні параметри словникового мінімуму.

Питання обсягу словникового запасу, достатнього для розуміння фахового матеріалу та комунікації, залишається відкритим. Науковці (О' Кіфф, А. Картер, А. Коксхед, А. Алдерсон, О. Тарнопольський, Н. Варешкіна, Ю. Семенчук, І. Скріль, Н. Кравченко та інші) стверджують, що для ефективного спілкування на повсякденні теми словниковий запас індивіда має нараховувати близько 2000 частовживаних слів. Однак для читання наукової літератури, періодики, художніх творів цього обсягу не достатньо. Для розуміння письмового тексту необхідно знати щонайменше 90% слів, що відповідає 2300–2500 лексичним одиницям пасивного словника. Натомість, обсяг активного словникового мінімуму студента-медика на кінець вивчення дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» має становити близько 1000 одиниць (без врахування знань загальнонавчаної лексики), що забезпечує здобувачам немовних закладів вищої освіти успішну комунікацію. Водночас для аудіювання та читання іншомовних фахових текстів різних жанрів необхідно додатково оволодіти ще, як мінімум, 1500–2000 лексичними одиницями, які формують пасивний та потенційний словники. Ці цифри є досить умовними, адже залежать від низки факторів: тривалості курсу, кількості відведених годин на вивчення дисципліни на тиждень, методики викладання, початкового рівня володіння студентом загальною англійською мовою тощо. Таким чином, визначений об'єм лексичних одиниць слугує орієнтиром для відбору словника-мінімуму студентів-медиків у межах оволодіння англійською фаховою мовою.

Окреслити показник якості словникового мінімуму, а відтак і унормувати його склад, допоможе метод моделювання. Модель, за словами О. Ярошенко, «називає об'єкт, структура та функціонування якого відтворюють структуру та функціонування оригіналу... визначальним моментом у побудові моделі є функція... від якої залежить зміст та форма моделі» [12, с. 90].

Виходячи з уявлення про словник-мінімум як модель мовної системи, визначимо його функції та структуру для подальшого засвоєння студентами-медиками на заняттях з «Англійської мови за професійним спрямуванням». Метою вивчення англійської мови у закладах вищої медичної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів, що дозволить їм ефективно взаємодіяти з пацієнтами та колегами у міжкультурному професійному просторі. Комунікація реалізовується в комунікативній діяльності, яку, відповідно, визначає сфера та ситуація спілкування.

У медичній сфері комунікація здійснюється у різних фахових контекстах, що визначають соціально-комунікативні ролі лікаря («лікар – пацієнт», «лікар – родичі пацієнта», «лікар – колега», «лікар – адміністрація»). До типових сфер та ситуацій лікарської діяльності, в яких реалізуються комунікативні наміри мовців, належать:

1) інтерпрофесійна комунікація з пацієнтом з метою збору анамнезу, з'ясування стану здоров'я та перебігу захворювання, встановлення діагнозу та пояснення методів лікування, надання емоційної підтримки, рекомендацій щодо профілактики захворювань тощо;

2) взаємодія лікаря з керівництвом та медичним персоналом для вирішення організаційних питань, узгодження графіка роботи, оформлення документації, медикаментозного забезпечення та інше;

3) міжпрофесійна комунікація з колегами, метою якої є спільні обстеження пацієнта, обговорення клінічних випадків, обмін досвідом та практиками лікування;

4) науково-дослідна діяльність лікаря, що передбачає участь у міжнародних конференціях, презентацію власних досягнень у сфері медицини, обговорення актуальних проблем та новітніх досягнень.

Безпосередня реалізація мовленнєвих інтенцій у комунікативному акті здійснюється завдяки тактикам (демонстрація лікарем досвіду лікування подібного захворювання, зниження категоричності висловлювання (It seems to me, To my mind, etc), схвалення та заохочення (You are doing well! Keep it up!), вираження співчуття, симпатії до пацієнта для налаштування комунікації (I understand your concerns)) та стратегіям (лікувальної, діагностувальної, рекомендаційної, сугестивної тощо) [5, с. 29].

Всі ці явища тісно пов'язані з комунікативною компетентністю мовців, яка впливає на перебіг розмови та визначає її розвиток. Н. Литвиненко наголошує, що «лікар повинен володіти певними комунікативними навичками, вміти ефективно формувати комунікативну стратегію, користуватися різноманітними тактичними прийомами комунікації, ефективно подати себе як учасника комунікативного процесу» [6, с. 27].

Узагальнення вищезазначеного дає підстави зробити висновок, що словник-мінімум, відібраний для вивчення студентами-медиками англійської фахової мови, має сприяти формуванню їхньої іншомовної комунікативної компетентності. Його зміст визначається та обмежується типовими для спеціальності «Медицина» сферами та ситуаціями спілкування, в яких реалізуються характерні для професії лікаря мовленнєві інтенції. Оскільки комунікація відбувається в усній та письмовій формах, у відборі лексичних одиниць варто враховувати особливості обох видів мовлення.

Одиницею відбору лексичного мінімуму може бути слово з його денотативним та конотативним значенням, словосполучення з фіксованим складом (номінативні, фразеологічні), мовленнєві кліше, яким властиві знаковість (злиття планів вираження та змісту), цілісність відтворення та сталість значення.

Фактичним місцем концентрації англійської лексики є текст. Він не лише задовольняє інформаційно-пізнавальні потреби читача та слугує основою для активізації його мовленнєвої діяльності в межах певної тематики, а й відображає природне середовище функціонування лексичних одиниць. Погоджуємося з думкою науковців [9; 11; 12], що джерелом відбору лексичного мінімуму має бути текст з урахуванням сфер спілкування та комунікативних ситуацій, визначених професійною діяльністю.

Визначення критеріїв відбору лексичного мінімуму дозволяє вибрати з широкого діапазону лексичних одиниць ті, оволодіння якими на певних етапах навчання забезпечить здобувачам вищої освіти здійснення успішної комунікації для вирішення професійно орієнтованих завдань. Охарактеризуємо сутність цих критеріїв.

Критерій тематичності передбачає відповідність відібраного матеріалу тематиці змістових модулів робочої програми дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» у Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця. Протягом всього курсу студенти вивчають теми: Human body. Cavities, systems and organs, Taking a history, Surgery, Respiratory System, Bronchitis, Pulmonary TB,

Cardiovascular System та інші. Відбір лексичних одиниць здійснюється відповідно до кожної з тем. Наприклад, вивчаючи «Taking a history», студенти мають засвоїти такі ключові лексеми: diagnosis, anamnesis, clinical examination, history of presenting complaints, history of present illness, past medical history, systemic enquiry, family history, drug history, social history, anorexia, mood, rash, heat/cold intolerance, pain, palpitation та інші. Тематичний розподіл лексики сприяє її ефективному засвоєнню завдяки встановленню асоціативних зв'язків між одиницями, систематизації лексики та її поділу на невеликі групи.

Суть критерію семантичної цінності полягає у відборі таких лексичних одиниць, які вживаються для демонстрації важливих у професійній діяльності понять та знання яких забезпечують ефективну комунікацію. Очевидно, що випускники закладів вищої медичної освіти зі спеціальності «Медицина» мають оперувати лексикою на позначення хвороб, симптомів, методів діагностики, стратегій лікування, назв лікарських засобів, інструментів тощо.

Критерій сполучуваності передбачає оцінку коефіцієнта валентності лексичної одиниці в мовленні, тобто її здатності поєднуватися з іншими лексичними одиницями. При цьому слід враховувати можливість зміни семантики цих одиниць у різних контекстах.

Словотворча здатність лексики визначається кількістю дериватів, які можуть бути утворені від кореневої морфеми лексичної одиниці. Чим більше таких слів знає студент, тим легше йому сприймати текст під час читання та аудіювання.

Критерій частотності вказує на частоту вживання лексичних одиниць у фахових текстах та комунікативних ситуаціях, передбачених програмою. Науковці [3; 10] сходяться на думці, що коефіцієнт повторюваності лексичної одиниці в автентичному тексті має бути не нижче п'яти. Водночас добір матеріалу слід здійснювати в межах однієї теми або кількох взаємопов'язаних.

Критерій функціональності тісно пов'язаний із попередніми критеріями, а в деяких аспектах повторює та охоплює більшість із них. Він акцентує увагу на комунікативному потенціалі лексичної одиниці, тобто «її готовності бути використаною в процесі спілкування як елемента висловлювання – носія певного «кванту» знання та прагматичного потенціалу» [8, с. 104]. Цей критерій враховує багатозначність лексичної одиниці, її семантичну та словотворчу цінність, валентність, а також «тематико-ситуативний та оцінно-прагматичний потенціал слова, який може бути актуалізований у різних ситуаціях спілкування» [8, с. 104].

Науковці [10] пропонують зважати на наявність відповідника в латинській мові під час відбору лексичних одиниць. Вивчення студентами-першокурсниками дисципліни «Медична термінологія з основами латинської мови» та набуті знання в подальшому полегшують запам'ятовування нової лексики на заняттях з «Англійської мови за професійним спрямуванням». При цьому варто фокусувати увагу здобувачів на критерії подібності лексичних одиниць у двох мовах (за значенням, графічною формою).

Водночас А. Кравченко наголошує на важливості критерію врахування рідної мови як опори для засвоєння нових слів, а також як засобу запобігання помилкам у розрізненні іншомовної лексики, спричинених міжмовною інтерференцією [4, с. 105].

Отже, відбір лексичного мінімуму – це багатогранний процес, що вимагає

врахування різних критеріїв. Лише комплексний підхід дозволяє всебічно оцінити особливості лексичних одиниць та сформуванню обґрунтований і ефективний лексичний мінімум, необхідний для успішної комунікації в професійному середовищі.

Відбір словника-мінімуму для вивчення англійської фахової мови майбутніми лікарями орієнтований на формування їхньої іншомовної лексичної компетентності, що є ключовою умовою ефективної комунікації в різних професійних ситуаціях. Визначення кількісних і якісних параметрів словника, а також дотримання критеріїв його відбору дозволить упорядкувати лексичний мінімум, який найбільшою мірою відповідає вимогам успішного спілкування в медичному середовищі. Вибір лексичних одиниць має базуватися на типових для спеціальності «Медицина» сферах та ситуаціях комунікації, у межах яких реалізуються типові для професії лікаря мовленнєві інтенції. Унормований словниковий мінімум є основою для розроблення системи тренувальних вправ, а також механізмів контролю та оцінювання рівня сформованості англійської лексичної компетентності як складової іншомовної комунікативної компетентності.

Подальші розвідки в цьому напрямі доцільно присвятити розробці комплексу тренувальних вправ, що сприятимуть успішному засвоєнню професійної лексики майбутніми лікарями в умовах змішаного навчання.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вайнагій Т. М. Принципи відбору та організації навчального матеріалу для формування англійської професійно орієнтованої компетентності у говорінні майбутніх лікарів в умовах полікультурного середовища. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2020. № 1(46). С. 22–30.
2. Комунікативні навички лікаря : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. та фахівців практ. мед. / О. С. Чабан, О. О. Хаустова, І. А. Коваль [та ін.]; за заг. ред. О. С. Чабана. Київ: Видавець Заславський О. Ю., 2021. 429 с.
3. Котковець А. Л. Критерії відбору лексичного матеріалу для контролю сформованості англійськомовної лексичної компетентності майбутніх бакалаврів з прикладної механіки. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія*. 2021. Вип. 35. С. 24–30.
4. Кравченко А. О. Добір лексичного та текстового матеріалу для диференційованого формування у майбутніх філологів англійськомовної лексичної компетентності в читанні. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2018. Вип. 2. С. 100–108.
5. Кушнір І. М. Змістові компоненти навчально-професійного спілкування іноземних студентів-медиків. *Proceedings of the National Aviation University. Series: Pedagogy, Psychology*. 2018. № 17. С. 27–33.
6. Литвиненко Н. П. Медичний дискурс у системі фахової комунікації. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки*. 2015. Вип. 138. С. 26–29.
7. Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Термін і терміносистема в контексті інноваційних технологій мовної підготовки. *Інноваційна педагогіка*. 2021. № 98. С. 98–103.
8. Пасічник О. С. Проблема добору лексичного мінімуму з іноземних мов для закладів загальної середньої освіти: історія, сьогодення, перспективи. *Український педагогічний журнал*. 2022. Вип. 1. С. 98–106.
9. Семенчук Ю. О. Формування англійськомовної лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей засобами інтерактивного навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2007. 280 с.
10. Томашевська А., Русалкіна Л. Технологія формування у майбутніх студентів-фармацевтів умінь

- самостійного вивчення фахової медичної літератури. *New pedagogical thought*. 2020. № 104(4). С. 64–67.
11. Шиманська В. В. Відбір матеріалу для формування лексичної компетентності в професійно орієнтованому усному англомовному спілкуванні майбутніх екологів. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2023. № 4. С. 22–28.
  12. Ярошенко О. Л. Аналіз концепцій відбору лексичного матеріалу в методиці навчання загальнотехнічної англійської мови. *Journal of the National Technical University of Ukraine "KPI": Philology and Educational Studies*. 2015. № 5(II). С. 87–92.
  13. Naumenko O. M., Musiienko L. M. Investigating English Vocabulary Learning Strategies By Medical Students. *Медицина та фармація: освітні дискурси*. 2024. № 4. С. 90–98.

## REFERENCES

1. Vainahii, T. M. (2020). Pryntsypy vidboru ta orhanizatsii navchalnoho materialu dlia formuvannia anhlo movnoi profesiino oriietovanoi kompetentnosti u hovorinni maibutnikh likariv v umovakh polikulturnoho seredovishcha. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Pedahohika. Sotsialna robota*, 1(46), 22–30 [in Ukrainian].
2. Chaban, O. S., Khaustova, O. O., Koval, I. A. et al. (2021). Komunikatyvni navychky likaria: pidruch. dlia stud. vyshch. med. navch. zakl. ta fakhivtsiv prakt. med. O. S. Chabana (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].
3. Kotkovets, A. L. (2021). Kryterii vidboru leksychnoho materialu dlia kontroliu sformovanosti anhliiskomovnoi leksychnoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv z prykladnoi mekhaniky. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu. Serii Pedahohika ta Psykholohiia*, 35, 24–30 [in Ukrainian].
4. Kravchenko, A. O. (2018). Dobir leksychnoho ta tekstovoho materialu dlia dyferentsiirovanooho formuvannia u maibutnikh filolohiv anhlo movnoi leksychnoi kompetentnosti v chytanni. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii Pedahohika*, 2, 100–108 [in Ukrainian].
5. Kushnir, I. M. Zmistovi komponenty navchalno-profesiinoho spilkuvannia inozemnykh studentiv-medykiv. *Proceedings of the National Aviation University. Series: Pedagogy, Psychology*, 17, 27–33 [in Ukrainian].
6. Lytvynenko, N. P. (2015). Medychnyi dyskurs u systemi fakhovoi komunikatsii. *Naukovi zapysky [Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka]. Ser.: Filolohichni nauky*, 138, 26–29 [in Ukrainian].
7. Lytvynenko, N. P., Misnyk, N. V. (2021). Termin i terminosystema v konteksti innovatsiinykh tekhnolohii movnoi pidhotovky. *Innovatsiina pedahohika*, 98, 98–103 [in Ukrainian].
8. Pasichnyk, O. S. (2022). Problema doboru leksychnoho minimumu z inozemnykh mov dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity: istoriia, sohodennia, perspektyvy. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*, 1, 98–106 [in Ukrainian].
9. Semenchuk, Yu. O. (2007). Formuvannia anhlo movnoi leksychnoi kompetentsii u studentiv ekonomichnykh spetsialnostei zasobamy interaktyvnoho navchannia. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
10. Tomashevskaya, A., Rusalkina, L. (2020). Tekhnolohiia formuvannia u maibutnikh studentiv-farmatsevtiv umin samostiinoho vyvchennia fakhovoi medychnoi literatury. *New pedagogical thought*, 104(4), 64–67 [in Ukrainian].
11. Shymanska, V. (2023). Vidbir materialu dlia formuvannia leksychnoi kompetentnosti v profesiino oriietovanomu usnomu anhlo movnomu spilkuvanni maibutnikh ekolohiv. *Zbirnyk naukovykh prats Uman skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, 4, 22–28 [in Ukrainian].
12. Yaroshenko, O. L. (2015). Analiz kontseptsii vidboru leksychnoho materialu v metodytsi navchannia zahalnotekhnichnoi anhliiskoi movy. *Journal of the National Technical University of Ukraine "KPI": Philology and Educational Studies*, 5 (II), 87–92 [in Ukrainian].
13. Naumenko, O., Musiienko, L. (2024). Investigating English Vocabulary Learning Strategies By Medical Students. *Medytsyna ta farmatsiia: osviti dyskursy*, 4, 90–98.